

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Itä-Uudenmaan kärjäoikeuden lausunto hallituksen esityksestä HE 220/2024 vp laiksi rikosuhrimaksusta annetun lain muuttamisesta.

Itä-Uudenmaan kärjäoikeus toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Kärjäoikeus toteaa, että muutos edellyttää pieniä muutoksia myös tuomioistuinten käyttämään järjestelmään (AIPA) euromäärien muuttuessa.

Kärjäoikeus katsoo, että kiinteä mahdollisimman harvoin muuttuva määrä on olennainen tuomitsemistoiminnassa. Usein muuttuvat rikosuhrimaksujen määrät esimerkiksi indeksikorotuksin aiheuttaisivat työtä ja virhemahdollisuuksia sovellettaessa kunakin aikakautena eri euromääriä - sitä enemmän, mitä pitempi aika on kulunut lainmuutoksesta. Nykyäänkin saattaa vielä tulla tuomittavaksi tekoja, jotka ajoittuvat ennen koko rikosuhrimaksulain voimaantuloa. Mutta sinänsä kärjäoikeudella ei ole lausuttavaa ehdotetusta rikosuhrimaksun määrän muutoksesta, ehdotuksen perustelut ovat ymmärrettävät ja hyväksyttävät.

Ehdotettu muutoksenhakuoikeus on niin ikään oikea.

Lainmuutoksen voimaantulon osalta on hyvä, että esityksessä on huomioitu lainmuutoksen voimaantulo. Rikosuhrimaksu on rikosoikeudelliseen seuraamukseen rinnastuva ja sitä koskee taannehtivuuskielto. Selkeä kattava voimaantulosäännös on tarpeen epäselvien laintulkintatilanteiden välttämiseksi, joten on hyvä, että tämä on huomioitu perusteluissa.

Kärjäoikeus kiinnittää vielä huomiota tilanteisiin, joissa tuomittavana on useita rikoksia, ja osa teoista on tehty ennen ja osa jälkeen lainmuutoksen. Olisi hyvä määritellä selkeästi, miten rikosuhrimaksu määrätään tilanteessa, jossa lainmuutoksen jälkeiset teot edellyttäisivät ehdotettua 60 euron suuruisia rikosuhrimaksua, mutta ennen lainmuutosta tehdyt vanhan lain 80 euron rikosuhrimaksua, tai kun lainmuutoksen jälkeisestä teoista yksin määrättävä seuraamus olisi sakkorikos.

Muutoin kärjäoikeudella ei ole lausuttavaa ehdotuksesta.

Vantaalla 13.2.2025

Antti Vuorenmaa

Kärjäjätuomari

Laamanni Timo Heikkisen määräämänä lausunnon antajana